

Előfizetési ár: helyben egész évre 9 frt., félévre 4 frt.
50 kr., vidéken egész évre 10 frt., félévre 5 frt. A közlemények és fizetések bérmentesítendőek.
Hirdetéseikért soronként 15 ujkr.

Megjelen minden vasárnap.
Megrendelhető minden kir. postahivatalnál, a szerkesztőségnél
Erzsébet-tér 10. sz., és Kilian György könyvkereskedésében
Váci-utca Drasche-féle házában.

ORVOSI HETILAP.

Honi s külföldi gyógyászat és kórbuvarlat közlönye.

Tizennegyedik évfolyam.

Felelős szerkesztő és tulajdonos **Markusovszky Lajos** tr. Főmunkatárs **Balogh Kálmán** tanár.

Tartalom. Schenk Sámuel tr. Közlemények a bécsi cs. kir. egyetem élettani dolgozójából, III. A hús fogyasztásról. — Böke Gyula tr. Fülgyógyászati közlemények. III. — Könyvismertetés. Winter and Spring on the Shores of the Mediterranean, By. J. Henry Bennett M. D. — Lapszemle. Epekövek, — erőszak behatása után az epehólyag repedése. — Vajjon az anilinzöld mérges-e. — A nagy mellső fűrészizom hűdésének esete. — Spiritus ammoniac aromaticus cum chinino. — Dupuytren bélmetesének módosítása.

Tárcza. A magyar orvosok és természetvizsgálók nagy gyűlései. — Vegyesek.

Közlemények a bécsi cs. kir. egyetem élettani dolgozójából.*)

SCHENK SÁMUEL tr. magán- és segédtanártól.

III. A hús légenytartalmáról.

A légenytartalmú testek között, melyeket az anyagcserébe vágó kísérleteknél bevételeül használunk, a hús a legkitünőbb szerek egyikének tekintendő. Egyrészt azért, mert légenytartalma — bizonyos határok között — állandó, másrészt, mert a kísérletre szánt állatok (ebek) kizárólagos hústáplálék mellett működéseik akadályoztatása nélkül hosszabb ideig élhetnek.

Ez indította az anyagcsere terén buvárkodó tudósokat a hús számos vegyelemzésére, légenytartalmának kikutatására s meghatározására. Annál inkább növekedett e légenymennyiség határozott ismeretének szükségessége, minthogy tapasztaltatott, hogy ürülekben a légeny hija húslerakódásul, annak többlete pedig a test húsának, illetőleg fehérnyemű állományának fogyasztásul tekintendő.

Az előttünk ismert számok 0.1 — 0.7 gramme légeny közt változnak, 100 gramme nedves állományra számítva. Bischoffnál¹⁾ találjuk Mayer V. vegyelemzéseit, ki száraz tehénhúsban, 12.05% nedves állományra számítva, 3.01% légenyt talált. A Mayer V. által elemzett hús jó friss tehénhús volt, melyről a zsír és csont le volt szedve. Bidder és Schmidt²⁾ a friss marhahús nedves állományában 3.68 — 3.15%, a szárazban 12.45% légenyt talált. Playfair és Boeckmann³⁾ száraz húsban középszámmal 15.03%, frissen 3.78%-ra becsüli a légenytartalmát. Grouven⁴⁾ a friss hús négy vegyelemzését közli, melyek néhány tized gramme-ban különböznek egymástól. Elemzéseinek számai következők: 3.52, 3.46, 3.51, 3.71%. Kutyahúst Will⁵⁾ elemzett, s légenytartalmát 3.46 — 3.55% találta. Mayer V. ellenben 3.05%-ra becsüli a kutyahús légenytartalmát. Voit⁶⁾ általában a 3.4%-nyi számmal állapodik meg, bár megengedi, hogy a hús légenytartalma pontosan meg nem határozható, s az általa választott légenymennyiségnél elkészülve kell len-

nünk arra, hogy 100 gramme húsról a légeny vagy 0.3 gramme-ig ingadozni fog.

A hús légeny-meghatározásai többnyire a Will-Warrentopp-féle módszer szerint hajtattak végbe, valószínűleg azért, mert e módszer kényelmesebb, mint a Dumas-féle, s ennél egyszersmind megbízhatóságra nézve nem áll hátrább.

A hús légenytartalmáról fent elsorolt adatok, melyek egymástól nem jelentéktelenül különböznek, valamint a Voit által választott középszám is arra ösztönöztek engem, hogy számos húsdarabok elégetéséből a hús százalékos légenytartalmát, ha lehetséges, pontosabban meghatározzam. Azonban különböző állatok húsa használtatik tápszerűül, s ha a bevett hús nem minden légenye jelen meg az ürülekben (húgy és bélsárban), akkor a hiány hús-növekményül számítottatik fel a kísérlethez vett állatban. Ennélfogva én különféle állatok húsát égettem el natronmészsel, s így meghatároztam a légenytartalmát, hogy lássam, vajjon általában megengedhető-e az afféle átszámítás, s vajjon megfelel-e az elköltött hús légenytartalma a kísérlethez használt állat húsa légenytartalmának.

Elemzéseimnek eredményét a következő tabellában közlöm: ⁷⁾

1. tabella.

Húsneve.	Szám.	Elégetendő száraz állomány gramme-okban.	Megfelel nedves állomány gramme-okban.	Elégetve ad légenyt gramme-okban.	A légeny százaléktartalma gramme-okb.	
					nedves állományban.	száraz állományban.
Marhahús.	1.	0.563	1.887	0.062	3.3	11.0
	2.	0.562	2.036	0.068	3.34	12.1
	3.	0.528	1.942	0.067	3.45	12.6
	4.	1.099	4.006	0.154	3.84	14.01
	5.	1.123	3.492	0.122	3.49	10.68
	6.	1.046	3.732	0.132	3.69	13.19

⁷⁾ A hús friss állapotban hozott a mészároستól, s minthogy a szállításnál vízének része elpárologhatott, eltökéltem magamat a hús víztartalmának meghatározását mellőzni.

*) L. az OHL. 1869-diki 49. számát.

¹⁾ Bischoff, Harnstoff als Maas des Stoffwechsels, Giessen, 1853.

²⁾ Die Verdauungssäfte und der Stoffwechsel, 1852. S. 301.

³⁾ Liebig, Zoochemie, S. 324.

⁴⁾ Physiologisch-chemische Fütterungsversuche, 1864.

⁵⁾ Zeitschrift für Biologie, I. Bd. S. 98.

⁶⁾ Zeitschrift für Biologie I. Bd. S. 99.

